

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił M. C. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono ubezpieczonemu okresu pracy:

- 9.11.1978 – 30.11.1979 na stanowisku ustawiacz prasy
- 1.06.1984 – 30.06.1986 na stanowisku szlifierz- ustawiacz prasy
- 1.12.1993 – 30.11.1996 na stanowisku szlifierz- ustawiacz prasy,

ponieważ w oparciu o zebrane dokumenty brak podstaw do jednoznacznego stwierdzenia, że praca wykonywana była stale i w pełnym wymiarze w szczególnych warunkach.

Organ rentowy przyjął, iż wnioskodawca posiada staż sumaryczny w wysokości 25 lat, 11 miesięcy i 12 dni oraz staż w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat 9 miesięcy i 12 dni.

/decyzja – k.33 akt rentowych/

M. C. w odwołaniu od powyższej decyzji wniósł o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że w okresie 1.12.1993 – 30.11.1996 r pracował wyłącznie jako szlifierz.

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 6/

Na rozprawie w dniu 3 marca 2017 r wnioskodawca wniósł o zasądzenie kosztów postępowania.

/e – protokół (...):01:34/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. C. urodził się w dniu (...).

W dniu 2 września 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy oraz 14 lat 9 miesięcy i 12 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

/okoliczności bezsporne, karta przebiegu zatrudnienia – k. 32 akt ZUS/

W okresie od 1 grudnia 1993 roku do 30 listopada 1996 roku M. C. zatrudniony był na podstawie umowy o pracę w Zakładzie (...) w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku szlifierz- ustawiacz prasy. W pkt. 8 świadectwa pracy znajduje się adnotacja, że w okresie 1.12.1993 r – 30.11.1996 r wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jako szlifierz – szlifowanie oraz ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych.

(świadcstwo pracy – akta rentowe k.27, kserokopia umowy – k. 29)

W książeczce ubezpieczeniowej wnioskodawcy widnieje adnotacja przy dacie 1.12.1993 – „szlifierz”.

(kserokopia książeczki – k. 58)

W ww. zakładzie pracy ubezpieczony pracował jako szlifierz na szlifierce. Szlifował części metalowe, miedź – płaszczyzny i kształty. Szlifował część do form, wykrojników. Formy i wykrojniki były ze stali. Prace te wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie wykonywał czynności na prasie. W fabryce była prasa na innym wydziale. Była pełna obsada tego stanowiska.

/zeznania wnioskodawcy – e – prot. 00:28:26 w zw. z 00:03:22, zeznania świadków P. K. – 00:11:34 – 00:15:00, T. R. – 00:15:00 – 00:23:05, D. H. – 00:23:05 – 00:27:32/

Sąd dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się do rozstrzygnięcia czy okres pracy ubezpieczonego - od 1 grudnia 1993 roku do 30 listopada 1996 roku w Zakładzie (...) w Ł. – taki bowiem okres wskazał wnioskodawca, był okresem pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace w postaci szlifowania lub ostrzenia wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne.(wykaz A. I. punkt 73).

Regulacja § 2 rozporządzenia , statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych instytucją wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia uprzywilejowanego kręgu podmiotów, stąd wymaga ścisłej wykładni i pewnego ustalenia przesłanek prawa. Należy jednak podkreślić, że brak świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie przekreśla ustalenia, że tego rodzaju praca była wykonywana. W szczególności ubezpieczony może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. Strony mają też prawo podważać moc dowodową dokumentów, w tym także świadectwa pracy, które jest dokumentem prywatnym i podlega ocenie przez sąd zgodnie z zasadami art. 233 § 1 k.p.c. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 20 lipca 2016 r, III AUa 690/15, LEX nr 2121869 /

W sprawie o emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdzie przedmiotem ustaleń sądu ma być charakter zatrudnienia, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych oraz - o ile to jest możliwe - dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania świadków, jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do emerytury. Ocena osobowych źródeł dowodowych musi być przy tym wolna od jakiegokolwiek dowolności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 27 października 2016 r III AUa 41/16 LEX nr 2151525/

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu prac. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

W orzecznictwie (por. np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 638) przyjmuje się, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Z rozważań zawartych w tym orzeczeniu należy wyprowadzić nadto wniosek, iż - ze względu na charakter omawianego świadczenia (wcześniejsza emerytura) - przepisy rozporządzenia należy wyklądać ściśle.

Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Możliwe jest przy tym łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równoległe wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 2 czerwca 2016 r., III AUa 1687/15, LEX nr 2062050/

Z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Oznacza to, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 18 kwietnia 2016 r. ,III AUa 1636/15, LEX nr 2044356/.

Mając powyższe na uwadze Sąd na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia. W ocenie Sądu zeznania świadków i wnioskodawcy są logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniają.

Z ustaleń poczynionych na podstawie zgromadzonego w ten sposób materiału dowodowego wynika, że w spornym zakładzie pracy ubezpieczony zajmował stanowisko - zgodnie z treścią umowy o pracę i świadectwa pracy – szlifierza – ustawiacza prasy. Jednocześnie z tych ustaleń wynika, że ubezpieczony, mimo podwójnej nazwy stanowiska pracy - pracował wyłącznie jako szlifierz na szlifierce. Szlifował części metalowe, miedz – płaszczyzny i kształty. Szlifował część do form, wykrojników. Formy i wykrojniki były ze stali. Prace te wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie wykonywał czynności na prasie, bowiem w fabryce była prasa na innym wydziale i była pełna obsada tego stanowiska.

Zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje zatem, że ubezpieczony zajmował się pracami w postaci szlifowania wyrobów metalowych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ustalenia poczynione na podstawie zeznań świadków i wnioskodawcy nie pozostają w sprzeczności z dokumentacją pracowniczą, zgodnie z którą w całym okresie zatrudnienia wnioskodawca zajmował stanowisko szlifierza, a świadectwo pracy w pkt. 8 zawiera adnotacje w tym zakresie.

Reasumując z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury określone w art.184 ust.1 ww. ustawy, bowiem okres zatrudnienia w spornym zakładzie w warunkach szczególnym daje wnioskodawcy ponad 15 lat pracy w takich warunkach. Pozostałe warunki nie były sporne między stronami.

Wniosków dowodowych mających wykazać okoliczności przeciwne organ rentowy nie zgłosił.

Natomiast Sąd oddalił wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP, uznając, że dotychczas zebrany materiał dowodowy jest wystarczający dla rozstrzygnięcia.

Dla rozstrzygnięcia nie miały znaczenia okresy pobierania w spornym okresie zasiłków chorobowych z uwagi na to, że przy obliczaniu stażu szczególnego osób ubiegających się o emeryturę na podstawie art. 184 u.e.r.f.u.s. uwzględnieniu podlegają okresy niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Przepis art. 32 ust. 1a pkt 1 u.e.r.f.u.s. został do tej ustawy dodany ustawą z 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 121, poz. 1264) i obowiązuje od dnia 1 lipca 2004 r. Zgodnie z brzmieniem wskazanej normy okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby, nie wlicza się do ustalania okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Zasada ta nie ma jednak zastosowania do oceny nabycia prawa do emerytury przed dniem 1 lipca 2004 r. i osób wymienionych w art. 184 ustawy. W przepisie tym ustawodawca zapewnił ochronę ekspektatywy prawa podmiotowego dla osób, które w dniu 1 stycznia 1999 r. wypełniły warunki dotyczące stażu ogólnego i szczególnego. Ochrona tej ekspektatywy nie wygasła wskutek regulacji, dotyczącej ustalania okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych od dnia 1 lipca 2004 r. w inny sposób. Toteż wykazanie na dzień 1 stycznia 1999 r. okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wymaganego przepisem art. 184 ustawy, wyłącza ustalenie tego okresu ponownie po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a ustawy./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 20.10.2016 r LEX nr 2152865/. Nawet gdyby przyjęć odmienną interpretację, nawet przy odliczeniu tych okresów, wnioskodawca nadał łącznie udowodnił ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Wobec powyższego podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury .

O dacie przyznania prawa do emerytury, Sąd orzekł na podstawie art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznając prawo do emerytury od dnia 9 września 2016 roku, w związku ze spełnieniem w tym dniu wszystkich przesłanek uprawniających o świadczenia (ukończenie 60 roku życia).

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r w sprawie opłat za czynności adwokackie /Dz.U. 2015 poz. 1800 ze zm. wynikającymi z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r – Dz.U. 2016 poz. 1668 - § 3 pkt. 5/

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. ZUS wraz z aktami rentowymi